

హనుమత్ సీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నపరివారసమేత శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

• సకలకర్మసిద్ధికి
శ్రీమద్రామాయణపారాయణం •

పద్మనిమిషం రోజు పారాయణం - 11.08.2021

పారాయణ చేయవలసిన సర్గలు

సంతెనమునకు సద్బుద్ధి కలుగుట కొరకు

అయోధ్యాకాండ - 1 మరియు 2 సర్గలు

$50 + 57 = 107$ శ్లోకాలు

సత్సంతెనప్రాప్తి కొరకు

బాలకాండ - 15 మరియు 16 సర్గలు

$33 + 32 = 65$ శ్లోకాలు

జన్మంతరసకలసౌఖ్యప్రాప్తికి

యుద్ధకాండ - 131 వ సర్గ = 123 శ్లోకాలు

పారాయణ శ్లోకాల సంఖ్య - 295 శ్లోకాలు

అథ సంకల్పః

శ్రీమదఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీపద్మావతీజానేః, శ్రీవేంకటేశ్వర పరబ్రహ్మణః, రూపాంతరభూతస్య, శ్రీరామచంద్రప్రభోః, అనుగ్రహేణ, అస్మిన్, సర్వజగదుపద్రవకాలే, ప్రపంచశాంత్యర్థమ్, అతి శీఘ్రమేవ, విషూచికా క్రిమేః, వినాశనార్థం, సర్వప్రపంచస్య, విశిష్య, భారతదేశస్య, ఉత్తరోత్తర, శుభసంపత్సమృద్ధ్యర్థం, దేశస్యాస్య, శత్రుదురాక్రమణ, ఆర్థికమాంద్య, ప్రజాకల్లోలాది, సర్వపీడానివృత్త్యర్థం, ఏతద్ దేశస్థిత, సర్వజనేషు, సౌమనస్య, సాదరభావనా సిద్ధ్యర్థం, హిందూధర్మాభిధానస్య, సనాతన ఆర్షధర్మస్య, సర్వోన్నతసిద్ధ్యర్థం, తద్ధర్మప్రతికూలతా పరిహారార్థం, వైరిక్షయార్థం, గోసంరక్షణార్థం చ, విశేషతః, ఏతాదృశ, జగత్కళ్యాణకర, కార్యక్రమ- నిర్వహణశీలస్య, శ్రీమత్తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానస్య, సర్వతోముఖాభివృద్ధ్యర్థం, అక్షరలక్ష్యాత్మక, సీతాలక్షణహనుమత్సమేత, శ్రీరామమూలమంత్రానుష్ఠాన, తర్పణ, హోమపూర్వకం, మమ సంతానస్య, సకలసద్గుణవాప్త్యర్థం, సత్సంతానసిద్ధ్యర్థం, ఇహ జన్మని, జన్మాంతరే చ, సకలసుఖప్రాప్త్యర్థం, శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణాంతర్గతే, అయోధ్యాకాండే, శ్రీరామగుణవర్ణాత్మక, ప్రథమ, ద్వితీయసర్గయోః పారాయణం, బాలకాండే, పుత్రకామేష్వ్యాత్మక, పంచదశ, షోడశసర్గయోః, పారాయణం, యుద్ధకాండే, శ్రీరామపట్టాభిషేక నామక, ఏకత్రింశదుత్తరశతతమసర్గపారాయణం, తథా, శ్రీయోగవాశిష్ఠే, ఉత్పత్తిప్రకరణే, ఏకోనసప్తతితమసర్గపారాయణం చ, ఆచార్యముఖేన, అన్యోన్యసాహాయ్యేన, లోకకళ్యాణార్థం, కరిష్యామహే.

శ్రీ రామప్రార్థన

రామాయ రామభద్రాయ రామచంద్రాయ వేధసే ।

రఘునాథాయ నాథాయ సీతాయాః పతయే నమః ॥ 1 ॥

శ్రీ ఆంజనేయ ప్రార్థన

గోష్పదీకృతవారాశిం మశకీకృతరాక్షసం ।

రామాయణమహామాలారత్నం వందే నిలాత్మజమ్ ॥ 2 ॥

శ్రీ వాల్మీకి ప్రార్థన

కూజంతం రామ రామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ ।

ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వందే వాల్మీకి కోకిలమ్ ॥ 3 ॥

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాండే ప్రథమస్కంధః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరస్యపోత్తమ ।

భో దశాస్యాంతకాశ్చ స్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

గచ్ఛతా మాతులకులం భరతేన తదాఽనఘ ।

శత్రుఘ్నో నిత్యశత్రుఘ్నః నీతః ప్రీతిపురస్కృతః ॥ 1.1 ॥ (2 సార్లు)

స తత్ర న్యవసద్భ్రాత్రా సహ సత్కారసత్కృతః ।

మాతులేనాశ్వపతినా పుత్రస్నేహేన లాలితః ॥ 1.2 ॥

తత్రాపి నివసంతా తౌ తర్వ్యమాణౌ చ కామతః ।

భ్రాతరో స్మరతాం వీరో వృద్ధం దశరథం నృపమ్ ॥ 1.3 ॥

రాజాఽపి తౌ మహాతేజాః సస్మార ప్రోషితౌ సుతౌ ।

ఉభౌ భరతశత్రుఘ్నౌ మహేంద్రవరుణోపమౌ ॥ 1.4 ॥

సర్వ ఏవ తు తస్యేష్టాః చత్వారః పురుషర్షభాః ।

స్వశరీరాద్వినిర్భుతాః చత్వార ఇవ బాహవః ॥ 1.5 ॥

తేషామపి మహాతేజాః రామో రతికరః పితుః ।

స్వయమ్భూరివ భూతానాం బభూవ గుణవత్తరః ॥ 1.6 ॥

స హి దేవైరుదీర్ఘస్య రావణస్య వధార్థిభిః ।

అర్థితో మానుషే లోకే జజ్ఞే విష్ణుస్సనాతనః ॥ 1.7 ॥

కౌసల్యా శుశుభే తేన పుత్రేణామితతేజసా ।

యథా వరేణ దేవానామ్ అదితిర్వజ్రపాణినా ॥ 1.8 ॥

స హి రూపోపపన్నశ్చ వీర్యవాననసూయకః ।

భూమావనుపమస్సూనుః గుణైర్దశరథోపమః ॥ 1.9 ॥

స తు నిత్యం ప్రశాంతాత్మా మృదుపూర్వం చ భాషతే ।

ఉచ్యమానోఽపి పరుషం నోత్తరం ప్రతిపద్యతే ॥ 1.10 ॥

కథంచిదుపకారేణ కృతేనైకేన తుష్యతి ।

న స్మరత్యపకారాణాం శతమప్యాయాత్మవత్తయా ॥ 1.11 ॥

శీలవృద్ధైరానవృద్ధైః వయోవృద్ధైశ్చ సజ్జనైః ।

కథయన్నాస్త వై నిత్యమ్ అస్త్రయోగ్యాంతరేష్వపి ॥ 1.12 ॥

బుద్ధిమాన్ మధురాభాషీ పూర్వభాషీ ప్రియంవదః ।

వీర్యవాన్ చ వీర్యేణ మహతా స్వేన విస్మితః ॥ 1.13 ॥

నచాన్యతకథో విద్వాన్ వృద్ధానాం ప్రతిపూజకః ।

అనురక్తః ప్రజాభిశ్చ ప్రజాశ్చాప్యనురంజతే ॥ 1.14 ॥

సానుక్రోశో జితక్రోధః బ్రాహ్మణప్రతిపూజకః ।
 దీనానుకంప్లి ధర్మజ్ఞః నిత్యం ప్రగ్రహవాన్ శుచిః ॥ 1.15 ॥
 కులోచితమతిః క్షాత్రం ధర్మం స్వం బహుమన్యతే ।
 మన్యతే పరయా కీర్త్యా మహత్ స్వర్గఫలం తతః ॥ 1.16 ॥
 నాశ్రేయసి రతో విద్వాన్ నవిరుద్ధకథారుచిః ।
 ఉత్తరోత్తరయుక్తౌ చ వక్తా వాచస్పతిర్యథా ॥ 1.17 ॥
 అరోగస్తరుణో వాగ్మీ వపుష్మాన్ దేశకాలవిత్ ।
 లోకే పురుషసారజ్ఞః సాధురేకో వినిర్మితః ॥ 1.18 ॥
 స తు శ్రేష్ఠైర్గుణైర్యుక్తః ప్రజానాం పార్థివాత్మజః ।
 బహిశ్చర ఇవ ప్రాణః బభూవ గుణతః ప్రియః ॥ 1.19 ॥
 సమ్యగ్విద్యావ్రతస్నాతః యథావత్సాంగవేదవిత్ ।
 ఇష్వస్త్రే చ పితుశ్చ్రేష్ఠః బభూవ భరతాగ్రజః ॥ 1.20 ॥
 కళ్యాణాభిజనస్సాధుః అదీనస్సత్యవాగ్మజః ।
 వృద్ధైరభివినీతశ్చ ద్విజైర్ధర్మార్థదర్శిభిః ॥ 1.21 ॥
 ధర్మకామార్థతత్త్వజ్ఞః స్మృతిమాన్ప్రతిభానవాన్ ।
 తాకికే సమయాచారే కృతకల్పో విశారదః ॥ 1.22 ॥
 నిభృతస్సంవృతాకారః గుప్తమన్తస్సహాయవాన్ ।
 అమోఘక్రోధహర్షశ్చ త్యాగసంయమకాలవిత్ ॥ 1.23 ॥
 దృఢభక్తిస్సిరప్రజ్ఞః నాసద్గ్రాహీ న దుర్వచాః ।
 నిస్తంద్రిరప్రమత్తశ్చ స్వదోషపరదోషవిత్ ॥ 1.24 ॥
 శాస్త్రజ్ఞశ్చ కృతజ్ఞశ్చ పురుషాన్తరకోవిదః ।
 యః ప్రగ్రహానుగ్రహయోః యథాన్యాయం విచక్షణః ॥ 1.25 ॥
 సత్సంగ్రహప్రగ్రహణే స్థానవిన్నిగ్రహస్య చ ।
 ఆయకర్మణ్యుపాయజ్ఞః సందృష్టవ్యయకర్మవిత్ ॥ 1.26 ॥
 శైష్ఠ్యం శాస్త్రసమూహేషు ప్రాప్తో వ్యామిశ్రకేషు చ ।
 అర్థధర్మౌ చ సంగృహ్య సుఖతంత్రో న చాలసః ॥ 1.27 ॥
 వైహారికాణాం శిల్పానాం విజ్ఞాతాఽర్థవిభాగవిత్ ।
 ఆరోహీ వినయే చైవ యుక్తో వారణవాజినామ్ ॥ 1.28 ॥
 ధనుర్వేదవిదాం శ్రేష్ఠః లోకేఽతిరథసమ్మతః ।
 అభియాతా ప్రహర్తా చ సేనానయవిశారదః ।
 అప్రధృష్యశ్చ సంగ్రామే క్రుద్ధైరపి సురాసురైః ॥ 1.29 ॥

అనసూయో జితక్రోధః న దృష్టో న చ మత్సరీ ।

న చావమంతా భూతానాం న చ కాలవశానుగః ॥ 1.30 ॥

ఏవం శ్రేష్ఠగుణైర్యుక్తః ప్రజానాం పార్థివాత్మజః ।

సమ్మతస్త్రిషు లోకేషు వసుధాయాః క్షమాగుణైః ।

బుద్ధ్యా బృహస్పతేస్తుల్యః వీర్యేణాపి శచీపతేః ॥ 1.31 ॥

తథా సర్వప్రజాకాంతైః ప్రీతినంజననైః పితుః ।

గుణైర్విరురుచే రామః దీప్తస్సూర్య ఇవాంశుభిః ॥ 1.32 ॥

తమేవం వ్రతసమ్పన్నమ్ అప్రధృష్యపరాక్రమమ్ ।

లోకపాలోపమం నాథమ్ అకామయత మేదినీ ॥ 1.33 ॥

ఏతైస్తు బహుభిర్యుక్తం గుణైరనుపమైస్సుతమ్ ।

దృష్ట్వా దశరథో రాజా చక్రే చింతాం పరస్తపః ॥ 1.34 ॥

అథ రాజ్ఞో బభూవైవం వృద్ధస్య చిరజీవినః ।

ప్రీతిరేషా కథం రామః రాజా స్యాన్మయి జీవతి ॥ 1.35 ॥

ఏషా హ్యస్య పరా ప్రీతిః హృది సంపరివర్తతే ।

కదా నామ సుతం, ద్రక్ష్యామ్యభిషిక్తమహం ప్రియమ్ ॥ 1.36 ॥

వృద్ధికామో హి లోకస్య సర్వభూతానుకమ్పనః ।

మత్తః ప్రియతరో లోకే పర్జన్య ఇవ వృష్టిమాన్ ॥ 1.37 ॥

యమశక్రసమో వీర్యే బృహస్పతిసమో మతౌ ।

మహీధరసమో ధృత్యాం మత్తశ్చ గుణవత్తరః ॥ 1.38 ॥

మహీమహామిమాం కృత్వామ్ అధితిష్ఠంతమాత్మజమ్ ।

అనేన వయసా దృష్ట్వా యథాస్వర్గమవాప్నుయామ్ ॥ 1.39 ॥

ఇత్యేతైర్వివిధైస్తైస్తైః అన్యపార్థివదుర్లభైః ।

శిష్టైరపరిమేయైశ్చ లోకే లోకోత్తరైర్గుణైః ॥ 1.40 ॥

తం సమీక్ష్య మహారాజః యుక్తం సముదితైశ్శుభైః ।

నిశ్చిత్య సచివైస్సార్థం యువరాజమమన్యత ॥ 1.41 ॥

దివ్యవ్రతే భూమౌ చ ఘోరముత్పాతజం భయమ్ ।

సంచచక్షేఽథ మేధావీ శరీరే చాత్మనో జరామ్ ॥ 1.42 ॥

పూర్ణచంద్రాననస్యాథ శోకాపనుదమాత్మనః ।

లోకే రామస్య బుబుధే సంప్రియత్వం మహాత్మనః ॥ 2.1.43 ॥

ఆత్మనశ్చ ప్రజానాం చ శ్రేయసే చ ప్రియేణ చ ।

ప్రాప్తకాలేన ధర్మాత్మా భక్త్యా త్వరితవాన్ నృపః ॥ 1.44 ॥

ప్రజా నిత్యమనిద్రేణ యథాశక్త్యభిరక్షితాః ॥ 2.6 ॥

ఇదం శరీరం కృత్స్నస్య లోకస్య చరతా హితమ్ ।
పాణ్డురస్యాతపత్రస్య చ్చాయాయాం జరితం మయా ॥ 2.7 ॥

ప్రాప్య వర్షసహస్రాణి బహున్యాయూంషి జీవతః ।
జీర్ణస్యాస్య శరీరస్య విశ్రాంతిమభిరోచయే ॥ 2.8 ॥

రాజప్రభావజుష్టాం హి దుర్వహామజితేంద్రియైః ।
పరిశ్రాంతోఽస్మి లోకస్య గుర్వీం ధర్మధురం వహన్ ॥ 2.9 ॥

సోఽహం విశ్రమమిచ్ఛామి పుత్రం కృత్వా ప్రజాహితే ।
సన్నికృష్టానిమాన్ సర్వాన్ అనుమాన్య ద్విజర్షభాన్ ॥ 2.10 ॥

అనుజాతో హి మాం సర్వైః గుణైర్జ్యేష్ఠో మమాత్మజః ।
పురందరసమో వీర్యే రామః పరపురంజయః ॥ 2.11 ॥

తం చంద్రమివ పుష్యేణ యుక్తం ధర్మభృతాం వరమ్ ।
యౌవరాజ్యే నియోక్తాఽస్మి ప్రీతః పురుషపుంగవమ్ ॥ 2.12 ॥

అనురూపస్స వై నాథః లక్ష్మీవాన్ లక్ష్మణాగ్రజః ।
త్రైలోక్యమపి నాథేన యేన స్యాన్నాథవత్తరమ్ ॥ 2.13 ॥

అనేన శ్రేయసా సద్యః సంయోజ్యైవమిమాం మహీమ్ ।
గతక్లేశో భవిష్యామి సుతే తస్మిన్నివేశ్య వై ॥ 2.14 ॥

యదీదం మేఽనురూపార్థం మయా సాధు సుమన్రితమ్ ।
భవంతో మేఽనుమన్యంతాం కథం వా కరవాణ్యహమ్ ॥ 2.15 ॥

యద్యప్యేషా మమ ప్రీతిః హితమన్యద్విచిన్త్యతామ్ ।
అన్యో మధ్యస్థచిన్తా హి విమర్దాభ్యధికోదయా ॥ 2.16 ॥

ఇతి బ్రువంతం ముదితాః ప్రత్యనందన్పుషా నృపమ్ ।
వృష్టిమంతం మహామేఘం నర్దంత ఇవ బర్హిణః ॥ 2.17 ॥

స్నిగ్ధోఽనునాదీ సంజజ్ఞే తత్ర హర్షసమీరితః ।
జనౌఘోద్ఘుష్టసన్నాదః విమానం కమ్పయన్నివ ॥ 2.18 ॥

తస్య ధర్మార్థవిదుషః భావమాజ్ఞాయ సర్వశః ।
బ్రాహ్మణా జనముఖ్యాశ్చ పౌరజానపదైస్సహ ॥ 2.19 ॥

సమేత్య మన్త్రయిత్వా తు సమతాగతబుద్ధయః ।
ఊచుశ్చ మనసా జ్ఞాత్వా వృద్ధం దశరథం నృపమ్ ॥ 2.20 ॥

అనేకవర్షసాహస్రః వృద్ధస్త్యమసి పార్థివ ।
స రామం యువరాజానమ్ అభిషించస్వ పార్థివమ్ ॥ 2.21 ॥

ఇచ్చామో హి మహాబాహుం రఘువీరం మహాబలమ్ ।
గజేన మహతాఽయాన్తం రామం ఛత్రావృతాననమ్ ॥ 2.22 ॥

ఇతి తద్వచనం శ్రుత్వా రాజా తేషాం మనఃప్రియం ।
అజానన్నివ జిజ్ఞాసుః ఇదం వచనమబ్రవీత్ ॥ 2.23 ॥

శ్రుత్వైవ వచనం యన్మే రాఘవం పతిమిచ్ఛథ ।
రాజానస్సంశయోఽయం మే కిమిదం బ్రూత తత్త్వతః ॥ 2.24 ॥

కథం ను మయి ధర్మేణ పృథివీమనుశాసతి ।
భవన్తో ద్రష్టుమిచ్ఛన్తి యువరాజం మమాత్మజమ్ ॥ 2.25 ॥

తే తమూచుర్మహాత్మానం పౌరజానపదైస్సహ ।
బహవో నృప కళ్యాణాః గుణాః పుత్రస్య సన్తి తే ॥ 2.26 ॥

గుణాన్ గుణవతో దేవ దేవకల్పస్య ధీమతః ।
ప్రియానానన్దనాన్ కృత్వాన్ ప్రవక్ష్యామోఽద్య తాన్ శృణు ॥ 2.27 ॥

దివ్యైర్గుణైశ్చక్రసమః రామస్సత్యపరాక్రమః ।
ఇక్ష్యాకుభ్యోఽపి సర్వేభ్యః హ్యతిరిక్తో విశాంపతే ॥ 2.28 ॥

రామస్సత్పురుషో లోకే సత్యధర్మపరాయణః ।
సాక్షాద్రామాద్వినిర్భుత్తః ధర్మశ్చాపి శ్రియా సహ ॥ 2.29 ॥

ప్రజాసుఖత్వే చంద్రస్య వసుధాయాః క్షమాగుణైః ।
బుద్ధ్యా బృహస్పతేస్తుల్యః వీర్యే సాక్షాచ్ఛచీపతేః ॥ 2.30 ॥

ధర్మజ్ఞస్సత్యసంధశ్చ శీలవాననసూయకః ।
క్షాన్తస్సాన్త్యయితా శ్లక్ష్యః కృతజ్ఞో విజితేంద్రియః ॥ 2.31 ॥

మృదుశ్చ ఫిరచిత్తశ్చ సదా భవ్యోఽనసూయకః ॥ 2.32 ॥

ప్రియవాదీ చ భూతానాం సత్యవాదీ చ రాఘవః ।
బహుశ్రుతానాం వృద్ధానాం బ్రాహ్మణానాముపాసితా ॥ 2.33 ॥

తేనాస్యేహోఽతులా కీర్తిః యశస్తేజశ్చ వర్ధతే ।
దేవాసురమనుష్యాణాం సర్వాస్త్రైషు విశారదః ॥ 2.34 ॥

సమ్యగ్విద్యావ్రతస్నాతః యథావత్సాంగవేదవిత్ ॥ 2.35 ॥

గాంధర్వే చ భువి శ్రేష్ఠః బభూవ భరతాగ్రజః ।
కళ్యాణాభిజనస్సాధుః అదీనాత్మా మహామతిః ॥ 2.36 ॥

ద్విజైరభివినీతశ్చ శ్రేష్ఠైర్ధర్మార్థనైపుణైః ॥ 2.37 ॥

యదా వ్రజతి సంగ్రామం గ్రామార్థే నగరస్య వా ।

గత్వా సామిత్రిసహితః నాఽవిజిత్య నివర్తతే ॥ 2.38 ॥

సంగ్రామాత్పునరాగమ్య కుంజరేణ రథేన వా ।

పారాన్ స్వజనవన్నిత్యం కుశలం పరిపుచ్చతి ॥ 2.39 ॥

పుత్రేష్వగ్నిషు దారేషు ప్రేష్వశిష్యగణేషు చ ।

నిఖిలేనానుపూర్వాచ్చ పితాపుత్రానివారసాన్ ॥ 2.40 ॥

శుశ్రూషంతే చ వశ్శిష్యాః కచ్చిత్కర్మసు దంశితాః ।

ఇతి నః పురుషవ్యాఘ్రః సదా రామోఽభిభాషతే ॥ 2.41 ॥

వ్యసనేషు మనుష్యాణాం భృశం భవతి దుఃఖితః ।

ఉత్సవేషు చ సర్వేషు పితేవ పరితుష్యతి ॥ 2.42 ॥

సత్యవాదీ మహేష్వాసః వృద్ధసేవీ జితేంద్రియః ।

స్మితపూర్వాభిభాషీ చ ధర్మం సర్వాత్మనా శ్రితః ॥ 2.43 ॥

సమ్యగ్యోక్తా శ్రేయసాం చ న విగృహ్య కథారుచిః ।

ఉత్తరోత్తరయుక్తౌ చ వక్తా వాచస్పతిర్యథా ॥ 2.44 ॥

సుభూరాయత తామ్రాక్షః సాక్షాద్విష్ణురివ స్వయమ్ ।

రామో లోకాభిరామోఽయం శౌర్యవీర్యపరాక్రమైః ॥ 2.45 ॥

ప్రజాపాలనతత్త్వజ్ఞః న రాగోపహతేంద్రియః ।

శక్తస్తైలోక్యమప్యేకః భోక్తుం కిన్ను మహీమిమామ్ ॥ 2.46 ॥

నాస్య క్రోధః ప్రసాదశ్చ నిరర్థోఽస్తి కదాచన ।

హస్త్యేవ నియమాద్వధ్యాన్ అవధ్యే న చ కుప్యతి ॥ 2.47 ॥

యునక్త్యర్థైః ప్రహృష్టశ్చ తమసా యత్ర తుష్యతి ॥ 2.48 ॥

శాంతైస్సర్వప్రజాకాంతైః ప్రీతిసంజననైర్ఘ్నామ్ ।

గుణైర్విరురుచే రామః దీప్తస్సూర్య ఇవాంశుభిః ॥ 2.49 ॥

తమేవం గుణసమ్పన్నం రామం సత్యపరాక్రమమ్ ।

లోకపాలోపమం నాథమ్ అకామయత మేదినీ ॥ 2.50 ॥

వత్సశ్రేయసి జాతస్తే దిష్ట్యాఽసౌ తవ రాఘవ ।

దిష్ట్యా పుత్రగుణైర్ముక్తః మారీచ ఇవ కాశ్యపః ॥ 2.51 ॥

బలమారోగ్యమాయుశ్చ రామస్య విదితాత్మనః ।

దేవాసురమనుష్యేషు సగంధర్వోరగేషు చ ॥ 2.52 ॥

ఆశంసతే జనస్సర్వః రాష్ట్రే పురవరే తథా ।

ఆభ్యంతరశ్చ బాహ్యశ్చ పౌరజానపదో జనః ॥ 2.53 ॥

స్త్రీయో వృద్ధాస్తరుణ్యశ్చ సాయంప్రాతస్సమాహితాః ।

సర్వాన్ దేవాన్ నమస్యంతి రామస్యార్థే యశస్వినః ॥ 2.54 ॥

తేషామాయాచితం దేవ త్వత్ప్రసాదాత్సమృద్ధ్యతామ్ ॥ 2.55 ॥

రామమిందీవరశ్యామం సర్వశత్రునిబర్హణమ్ ।

పశ్యామో యౌవరాజ్యస్థం తవ రాజోత్తమాత్మజమ్ ॥ 2.56 ॥

తం దేవ దేవోపమమాత్మజం తే, సర్వస్య లోకస్య హితే నివిష్టమ్ ।

హితాయ నః క్షిప్రముదారజుష్టం ముదాఽభిషేక్తుం వరద త్వమర్హసి ॥ 2.54 ॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృసోత్తమ ।

భో దశాస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్థే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాండే ద్వితీయస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే ఏకత్రింశదుత్తరశతతమస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరస్యపోత్తమ ।

భో దశస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

శిరస్యంజలిమాధాయ కైకేయ్యానందవర్ధనః ।

బభాషే భరతో జ్యేష్ఠం రామం సత్యపరాక్రమమ్ ॥ 131.1 ॥ (2 సార్లు)

పూజితా మామికా మాతా దత్తం రాజ్యమిదం మమ ।

తద్దదామి పునస్తుభ్యం యథా త్వమదదా మమ ॥ 131.2 ॥

ధురమేకాకినా న్యస్తామ్ ఋషభేణ బలీయసా ।

కిశోరవద్గురుం భారం న వోఢుమహముత్సహే ॥ 131.3 ॥

వారివేగేన మహతా భిన్నస్సేతురివ క్షరన్ ।

దుర్బంధనమిదం మన్యే రాజ్యచ్ఛిద్రమసంవృతమ్ ॥ 131.4 ॥

గతిం ఖర ఇవాశ్వస్య హంసస్యేవ చ వాయసః ।

నాన్వేతుముత్సహే రామ తవ మార్గమరిందమ ॥ 131.5 ॥

యథా చారోపితో వృక్షః జాతశ్చాంతర్నివేశనే ।

మహాంశ్చ సుదురారోహః మహాస్కంధప్రశాఖవాన్ ॥ 131.6 ॥

శీర్యేత పుష్పితో భూత్వా న ఫలాని ప్రదర్శయన్ ।

తస్య నానుభవేదర్థం యస్య హేతోస్స రోప్యతే ॥ 131.7 ॥

ఏషోపమా మహాబాహూ త్వదర్థం వేత్తుమర్హసి ।

యద్యస్మాన్మనుజేంద్ర త్వం భక్తాన్ భృత్యాన్ శాధి హి ॥ 131.8 ॥

జగదద్యాభిషిక్తం త్వామ్ అనుపశ్యతు సర్వతః ।

ప్రతపంతమివాదిత్యం మధ్యాహ్నా దీప్తతేజసమ్ ॥ 131.9 ॥

తూర్యసంఘాతనిర్వోహైః కాంచీనూపురనిస్సవైః ।

మధురైర్గీతశబ్దైశ్చ ప్రతిబుధ్యస్వ రాఘవ ॥ 131.10 ॥

యావదావర్తతే చక్రం యావతీ చ వసుంధరా ।

తావత్త్వమిహ సర్వస్య స్వామిత్వమనువర్తయ ॥ 131.11 ॥

భరతస్య వచశ్రుత్వా రామః పరపురంజయః ।

తథేతి ప్రతిజగ్రాహ నిషసాదాసనే శుభే ॥ 131.12 ॥

తతశ్శత్రుఘ్నవచనాత్ నిపుణాశ్శ్రువర్ధకాః ।

సుఖహస్తాస్సుశీఘ్రాశ్చ రాఘవం పర్యుపాసత ॥ 131.13 ॥

పూర్వం తు భరతే స్నాతే లక్ష్మణే చ మహాబలే ।

సుగ్రీవే వానరేంద్రే చ రాక్షసేంద్రే విభీషణే ॥ 131.14 ॥

విశోధితజటస్నాతః చిత్రమాల్యానులేపనః ।

మహార్హవసనో రామః తస్థా తత్ర శ్రియా జ్వలన్ ॥ 131.15 ॥

ప్రతికర్మ చ రామస్య కారయామాస వీర్యవాన్ ।

లక్ష్మణస్య చ లక్ష్మీవాన్ ఇక్ష్యాకుకులవర్ధనః ॥ 131.16 ॥

ప్రతికర్మ చ సీతాయాః సర్వా దశరథస్త్రియః ।

ఆత్మనైవ తదా చక్రుః మనస్విన్యో మనోహరామ్ ॥ 131.17 ॥

తతో వానరపత్నీనాం సర్వాసామేవ శోభనమ్ ।

చకార యత్నాత్కౌసల్యా ప్రహృష్టా పుత్రలాలసా ॥ 131.18 ॥

తతశ్చత్రుఘ్నవచనాత్ సుమంత్రో నామ సారథిః ।

యోజయిత్వాఽభిచక్రామ రథం సర్వాంగశోభనమ్ ॥ 131.19 ॥

అర్కమండలసంకాశం దివ్యం దృష్ట్వా రథోత్తమమ్ ।

ఆరురోహ మహాబాహుః రామస్సత్యపరాక్రమః ॥ 131.20 ॥

సుగ్రీవో హనుమాంశ్చైవ మహేంద్రసదృశద్యుతీ ।

స్నాతౌ దివ్యనిభైర్వస్త్రైః జగ్మతుశ్శుభకుండలౌ ॥ 131.21 ॥

వరాభరణసంపన్నాః యయుస్తాశ్శుభకుండలాః ।

సుగ్రీవపత్న్యసీతా చ ద్రష్టుం నగరముత్సుకాః ॥ 131.22 ॥

అయోధ్యాయాం తు సచివాః రాజ్ఞో దశరథస్య యే ।

పురోహితం పురస్కృత్య మంత్రయామాసురర్థవత్ ॥ 131.23 ॥

అశోకో విజయశ్చైవ సుమంత్రశ్చైవ సంగతాః ।

మంత్రయన్ రామ వృద్ధ్యర్థమ్ ఋద్ధ్యర్థం నగరస్య చ ॥ 131.24 ॥

సర్వమేవాభిషేకార్థం జయార్హస్య మహాత్మనః ।

కర్తుమర్హథ రామస్య యద్యన్మంగళపూర్వకమ్ ॥ 131.25 ॥

ఇతి తే మంత్రీణస్సర్వే సందిశ్య తు పురోహితమ్ ।

నగరాన్నిర్యయుస్తార్థం రామదర్శనబుద్ధయః ॥ 131.26 ॥

హరియుక్తం సహస్రాక్షః రథమింద్ర ఇవానఘః ।

ప్రయయౌ రథమాస్థాయ రామౌ నగరముత్తమమ్ ॥ 131.27 ॥

జగ్రాహ భరతో రశ్మీన్ శత్రుఘ్నశ్చత్రమాదదే ।

లక్ష్మణో వ్యజనం తస్య మూర్ధ్ని సంపర్యవీజయత్ ॥ 131.28 ॥

శ్వేతం చ వాలవ్యజనం జగ్రాహ పురతస్థితః ।

అపరం చంద్రసంకాశం రాక్షసేంద్రో విభీషణః ॥ 131.29 ॥

ఋషిసంఘైస్తదాఽఽ కాశే దేవైశ్చ సమరుద్గతైః ।

స్తూయమానస్య రామస్య శుశ్రువే మధురధ్వనిః ॥ 131.30 ॥

తతశ్చత్రుంజయం నామ కుంజరం పర్వతోపమమ్ ।

ఆరురోహ మహాతేజాః సుగ్రీవః ప్లవగర్షభః ॥ 131.31 ॥

నవనాగసహస్రాణి యయురాస్థాయ వానరాః ।

మానుషం విగ్రహం కృత్వా సర్వాభరణభూషితాః ॥ 131.32 ॥

శంఖశబ్దప్రణాదైశ్చ దుందుభీనాం చ నిస్వనైః ।

ప్రయయౌ పురుషవ్యాఘ్రుః తాం పురీం హర్త్యమాలినీమ్ ॥ 131.33 ॥

దదృశుస్తే సమాయాంతం రాఘవం సపురస్సరమ్ ।

విరాజమానం వపుషా రథేనాతిరథం తదా ॥ 131.34 ॥

తే వర్ధయిత్వా కాకుత్స్థం రామేణ ప్రతినందితాః ।

అనుజగ్ముర్మహాత్మానం భ్రాతృభిః పరివారితమ్ ॥ 131.35 ॥

అమాత్యైర్బ్రాహ్మణైశ్చైవ తథా ప్రకృతిభిర్హితః ।

శ్రియా విరురుచే రామః నక్షత్రైరివ చంద్రమాః ॥ 131.36 ॥

స పురోగామిభిస్తూర్యైః తాలస్వస్తికపాణిభిః ।

ప్రవ్యాహరద్భిర్ముదితైః మంగళాని యయౌ వృతః ॥ 131.37 ॥

అక్షతం జాతరూపం చ గావః కన్యాస్తథా ద్విజాః ।

నరా మోదకహస్తాశ్చ రామస్య పురతో యయుః ॥ 131.38 ॥

సఖ్యం చ రామస్సుగ్రీవే ప్రభావం చానిలాత్మజే ।

వానరాణాం చ తత్కర్మ రాక్షసానాం చ తద్బలమ్ ।

విభీషణస్య సంయోగమ్ ఆచచక్షే చ మంత్రిణామ్ ॥ 131.39 ॥

శ్రుత్వా తు విస్మయం జగ్ముః అయోధ్యాపురవాసినః ॥ 131.40 ॥

ద్యుతిమానేతదాఖ్యాం రామో వానరసంవృతః ।

హృష్టపుష్టజనాకీర్ణామ్ అయోధ్యాం ప్రవివేశ హ ॥ 131.41 ॥

తతో హ్యభ్యుచ్చయన్ పారాః పతాకాస్తే గృహే గృహే ॥ 131.42 ॥

ఐక్ష్యాకాధ్యుషితం రమ్యమ్ ఆససాద పితుర్లహమ్ ॥ 131.43 ॥

అథాబ్రవీద్రాజసుతః భరతం ధర్మిణాం వరమ్ ।

అర్థోపహితయా వాచా మధురం రఘునందనః ॥ 131.44 ॥

పితుర్భవనమాసాద్య ప్రవిశ్య చ మహాత్మనః ।

కౌసల్యాం చ సుమిత్రాం చ కైకేయామభివాద్య చ ॥ 131.45 ॥

యచ్ఛ మద్భవనం శ్రేష్ఠం సాశోకవనికం మహత్ ।
 ముక్తా వైడూర్యసంకీర్ణం సుగ్రీవాయ నివేదయ ॥ 131.46 ॥
 తస్య తద్వచనం శ్రుత్వా భరతస్సత్యవిక్రమః ।
 పాణౌ గృహీత్వా సుగ్రీవం ప్రవివేశ తమాలయమ్ ॥ 131.47 ॥
 తతస్తైలప్రదీపాంశ్చ పర్యంకాస్తరణాని చ ।
 గృహీత్వా వివిశుః క్షిప్రం శత్రుఘ్నీన ప్రచోదితాః ॥ 131.48 ॥
 ఉవాచ చ మహాతేజాః సుగ్రీవం రాఘవానుజః ।
 అభిషేకాయ రామస్య దూతానాజ్ఞాపయ ప్రభో ॥ 131.49 ॥
 సౌవర్ణాన్ వానరేంద్రాణాం చతుర్ణాం చతురో ఘటాన్ ।
 దదౌ క్షిప్రం స సుగ్రీవః సర్వరత్నవిభూషితాన్ ॥ 131.50 ॥
 యథా ప్రత్యాపసమయే చతుర్ణాం సాగరాంభసామ్ ।
 పూర్ణైర్ఘట్టైః ప్రతీక్షధ్వం తథా కురుత వానరాః ॥ 131.51 ॥
 ఏవముక్తా మహాత్మానః వానరా వారణోపమాః ।
 ఉత్పేతుర్గగనం శీఘ్రం గరుడా ఇవ శీఘ్రగాః ॥ 131.52 ॥
 జాంబవాంశ్చ హనూమాంశ్చ వేగదర్శి చ వానరాః ।
 ఋషభశ్చైవ కలశాన్ జలపూర్ణానథానయన్ ॥ 131.53 ॥
 నదీశతానాం పంచానాం జలం కుంభేషు చాహరన్ ॥ 131.54 ॥
 పూర్వాత్సముద్రాత్కలశం జలపూర్ణమథానయత్ ।
 సుషేణస్సత్త్వసంపన్నః సర్వరత్నవిభూషితమ్ ॥ 131.55 ॥
 ఋషభో దక్షిణాత్కర్ణం సముద్రాజ్జలమాహరత్ ।
 రక్తచందనశాఖాభిః సంవృతం కాంచనం ఘటమ్ ॥ 131.56 ॥
 గవయః పశ్చిమాత్తోయమ్ ఆజహర మహార్ణవాత్ ।
 రత్నకుంభేన మహతా శీతం మారుతవిక్రమః ॥ 131.57 ॥
 ఉత్తరాచ్ఛ జలం శీఘ్రం గరుడానిలవిక్రమః ।
 ఆజహర స ధర్మాత్మా నలస్సర్వగుణాన్వితః ॥ 131.58 ॥
 తతస్తైర్వానరశ్రేష్ఠైః ఆనీతం ప్రేక్ష్య తజ్జలమ్ ।
 అభిషేకాయ రామస్య శత్రుఘ్నస్సచివైస్సహ ।
 పురోహితాయ శ్రేష్ఠాయ సుహృద్భ్యశ్చ న్యవేదయత్ ॥ 131.59 ॥

- శ్రీరామస్య పట్టాభిషేకమహోత్సవఘట్టః -

తతస్స ప్రయతో వృద్ధః వసిష్ఠో బ్రాహ్మణైస్సహ ।
 రామం రత్నమయే పీఠే సహసీతం న్యవేశయత్ ॥ 131.60 ॥

వసిష్ఠో వామదేవశ్చ జాబాలిరథ కాశ్యపః ।

కాత్యాయనస్సుయజ్ఞశ్చ గౌతమో విజయస్తథా ॥ 131.61 ॥

అభ్యషించన్నరవ్యాఘ్రం ప్రసన్నేన సుగంధినా ।

సలిలేన సహస్రాక్షం వసవో వాసవం యథా ॥ 131.62 ॥

ఋత్విగ్భిర్బ్రాహ్మణైః పూర్వం కన్యాభిర్మంత్రిభిస్తథా ।

యోద్ధైశ్చైవాభ్యషించంస్తే సంప్రహృష్టాస్సనైగమైః ॥ 131.63 ॥

సర్వాషధిరపైర్దివ్యైః దైవతైర్నభసి స్థితైః ।

చతుర్భిర్లోకపాలైశ్చ సర్వైర్దేవైశ్చ సంగతైః ॥ 131.64 ॥

బ్రహ్మణా నిర్మితం పూర్వం కిరీటం రత్నశోభితమ్ ।

అభిషిక్తః పురా యేన మనుస్తం దీప్తతేజసమ్ ॥ 131.65 ॥

తస్యాన్వవాయే రాజానః క్రమద్వేనాభిషేచితాః ।

సభాయాం హేమక్లృప్తాయాం శోభితాయాం మహాజనైః ॥ 131.66 ॥

రత్నైర్నానావిద్ధైశ్చైవ చిత్రితాయాం సుశోభనైః ।

నానారత్నమయే పీఠే కల్పయిత్వా యథావిధి ॥ 131.67 ॥

కిరీటేన తతః పశ్చాత్ వసిష్ఠేన మహాత్మనా ।

ఋత్విగ్భిర్బ్రాహ్మణైశ్చైవ సమయోక్త్యత రాఘవః ॥ 131.68 ॥

ఛత్రం తు తస్య జగ్రాహ శత్రుఘ్నః పాండురం శుభమ్ ।

శ్వేతం చ వాలవ్యజనం సుగ్రీవో వానరేశ్వరః ।

అపరం చంద్రసంకాశం రాక్షసేంద్రో విభీషణః ॥ 131.69 ॥

మాలాం జ్వలంతీం వపుషా కాంచనీం శతపుష్కరామ్ ।

రాఘవాయ దదౌ వాయుః వాసవేన ప్రచోదితః ॥ 131.70 ॥

సర్వరత్నసమాయుక్తం మణిరత్నవిభూషితమ్ ।

ముక్తాహారం నరేంద్రాయ దదౌ శక్రప్రచోదితః ॥ 131.71 ॥

ప్రజగుర్దేవగంధర్వాః నన్యతుశ్చాప్సరోగణాః ।

అభిషేకే తదర్హస్య తదా రామస్య ధీమతః ॥ 131.72 ॥

భూమిస్సస్యవతీ చైవ ఫలవంతశ్చ పాదపాః ।

గంధవంతి చ పుష్పాణి బభూవూ రాఘవోత్సవే ॥ 131.73 ॥

సహస్రశతమశ్వానాం ధేనూనాం చ గవాం తథా ।

దదౌ శతం వృషాన్ పూర్వం ద్విజేభ్యో మనుజర్షభః ॥ 131.74 ॥

త్రింశత్కోటిర్హిరణ్యస్య బ్రాహ్మణేభ్యో దదౌ పునః ।

నానాభరణవస్త్రాణి మహార్హాణి చ రాఘవః ॥ 131.75 ॥

అర్కరశ్మి ప్రతీకాశాం కాంచనీం మణివిగ్రహమ్ ।
 సుగ్రీవాయ స్రజం దివ్యాం ప్రాయచ్ఛన్మనుజర్షభః ॥ 131.76 ॥
 వైడూర్యమణిచిత్రే చ వజ్రరత్నవిభూషితే ।
 వాలిపుత్రాయ ధృతిమాన్ అంగదాయాంగదే దదౌ ॥ 131.77 ॥
 మణిప్రవరజుష్టం చ ముక్తాహారమనుత్తమమ్ ।
 సీతాయై ప్రదదౌ రామః చంద్రరశ్మి సమప్రభమ్ ॥ 131.78 ॥
 అరజే వాససీ దివ్యే శుభాన్యభరణాని చ ।
 అవేక్షమాణా వైదేహీ ప్రదదౌ వాయుసూనవే ॥ 131.79 ॥
 అవముచ్యాత్మనః కంఠాత్ హారం జనకనందినీ ।
 అవైక్షత హరీన్ సర్వాన్ భర్తారం చ ముహుర్ముహుః ॥ 131.80 ॥
 తామింగితజ్జస్సంప్రేక్ష్య బభాషే జనకాత్మజామ్ ।
 ప్రదేహి సుభగే హారం యస్య తుష్టాఽసి భామిని ॥ 131.81 ॥
 తేజో ధృతిర్యశో దాక్ష్యం సామర్థ్యం వినయో నయః ।
 పౌరుషం విక్రమో బుద్ధిః యస్మిన్నేతాని సర్వశః ।
 దదౌ సా వాయుపుత్రాయ తం హారమసితేక్షణా ॥ 131.82 ॥
 హనూమాంస్తేన హరేణ శుశుభే వానరర్షభః ।
 చంద్రాంశుచయగారేణ శ్వేతాభ్రేణ యథాఽచలః ॥ 131.83 ॥
 తతో ద్వివిదమైందాభ్యాం నీలాయ చ పరంతపః ।
 సర్వాన్ కామగుణాన్ వీక్ష్య ప్రదదౌ వసుధాధిపః ॥ 131.84 ॥
 సర్వవానరవృద్ధాశ్చ యే చాన్యే వానరేశ్వరాః ।
 వాసోభిర్భూషణైశ్చైవ యథార్హం ప్రతిపూజితాః ॥ 131.85 ॥
 విభీషణోఽథ సుగ్రీవః హనూమాన్ జాంబవాంస్తథా ।
 సర్వవానరముఖ్యాశ్చ రామేణాక్లిష్టకర్మణా ॥ 131.86 ॥
 యథార్హం పూజితాస్సర్వైః కామై రత్నైశ్చ పుష్కలైః ।
 ప్రహృష్టమనసస్సర్వే జగ్మురేవ యథాగతమ్ ॥ 131.87 ॥
 నత్వా సర్వే మహాత్మానం తతస్తే ప్లవగర్షభాః ।
 విసృష్టాః పార్థివేంద్రేణ కిష్కింధామభ్యుపాగమన్ ॥ 131.88 ॥
 సుగ్రీవో వానరశ్రేష్ఠః దృష్ట్వా రామాభీషచనమ్ ।
 పూజితశ్చైవ రామేణ కిష్కిందాం పావ్రిశత్ పురీం ॥ 131.89 ॥
 విభీషణోఽపి ధర్మాత్మా సహ తైర్నైరృతర్షభైః ।
 లబ్ధ్వా కులధనం రాజా లంకాం ప్రాయాద్విభీషణః ॥ 131.90 ॥

స రాజ్యమఖిలం శాసన్ నిహతారిర్మహాయశాః ।

రాఘవః పరమోదారః శశాస పరయా ముదా ।

ఉవాచ లక్ష్మణం రామః ధర్మజ్ఞం ధర్మవత్సలః ॥ 131.91 ॥

అతిష్ఠ ధర్మజ్ఞ మయా సహేమాం, గాం పూర్వరాజాఽధ్యుషితాం బలేన ।

తుల్యం మయా త్వం పితృభిర్లుతా యా, తాం యౌవరాజ్యే ధురముద్వహస్వ ॥131.92॥

సర్వాత్మనా పర్యనునీయమానః, యదా న సామిత్రిరుపైతి యోగమ్ ।

నియుజ్యమానోఽపి చ యౌవరాజ్యే, తతోఽభ్యషించద్భరతం మహాత్మా ॥ 131.93 ॥

పాండరీకాశ్వమేధాభ్యాం వాజపేయేన చాసకృత్ ।

అన్వైశ్చ వివిధైర్యజ్ఞైః అయజత్పార్థివర్షభః ॥ 131.94 ॥

రాజ్యం దశసహస్రాణి ప్రాప్య వర్షాణి రాఘవః ।

శతాశ్వమేధానాజహ్రే సదశ్వాన్ భూరిదక్షిణాన్ ॥ 131.95 ॥

ఆజానులంబబాహుస్సః మహాస్కంధః ప్రతాపవాన్ ।

లక్ష్మణానుచరో రామః పృథివీమన్వపాలయత్ ॥ 131.96 ॥

రాఘవశ్చాపి ధర్మాత్మా ప్రాప్య రాజ్యమనుత్తమమ్ ।

ఈజే బహువిధైర్యజ్ఞైః ససుహృత్ జ్ఞాతిబాంధవః ॥ 131.97 ॥

న పర్యదేవన్విధవా న చ వ్యాలకృతం భయమ్ ।

న వ్యాధిజం భయం వాఽపి రామే రాజ్యం ప్రశాసతి ॥ 131.98 ॥

నిర్దస్యరభవల్లోకః నానర్థః కంచిదస్పృశత్ ।

న చ స్మ వృద్ధా బాలానాం ప్రేతకార్యాణి కుర్వతే ॥ 131.99 ॥

సర్వం ముదితమేవాసీత్ సర్వో ధర్మపరోఽభవత్ ।

రామమేవానుపశ్యంతః నాభ్యహింసన్ పరస్పరమ్ ॥ 131.100 ॥

ఆసన్ వర్షసహస్రాణి తథా పుత్రసహస్రిణః ।

నిరామయా విశోకాశ్చ రామే రాజ్యం ప్రశాసతి ॥ 131.101 ॥

రామో రామో రామ ఇతి ప్రజానామభవన్ కథాః ।

రామభూతం జగదభూత్ రామే రాజ్యం ప్రశాసతి ॥ 131.102 ॥

నిత్యపుష్పా నిత్యఫలాః తరవస్కుంధవిస్తృతాః ।

కాలే వర్షీ చ పర్జన్యః సుఖస్పర్శశ్చ మారుతః ॥ 131.103 ॥

బ్రాహ్మణాః క్షత్రియా వైశ్యాః శూద్రా లోభవివర్జితాః ।

స్వకర్మసు ప్రవర్తంతే తుష్టాన్వైరేవ కర్మభిః ॥ 131.104 ॥

ఆసన్ ప్రజా ధర్మరతాః రామే శాసతి నాన్యతాః ।

సర్వే లక్షణసంపన్నాః సర్వే ధర్మపరాయణాః ॥ 131.105 ॥

దశవర్షసహస్రాణి దశవర్షశతాని చ ।

భ్రాతృభిస్సహితశ్రీమాన్ రామో రాజ్యమకారయత్ ॥ 131.106 ॥

ధన్యం యశస్య మాయుష్యం రాజ్ఞాం చ విజయావహమ్ ।

ఆదికావ్యమిదం త్వార్షం పురా వాల్మీకినా కృతమ్ ।

యః పఠేచ్ఛణ్ణయాల్లోకే నరః పాపాద్విముచ్యతే ॥ 131.107 ॥

పుత్రకామస్తు పుత్రాన్వై ధనకామో ధనాని చ ।

లభతే మనుజో లోకే శ్రుత్వా రామాభిషేచనమ్ ।

మహీం విజయతే రాజా రిపూంశ్చాప్యధితిష్ఠతి ॥ 131.108 ॥

రాఘవేణ యథా మాతా సుమిత్రా లక్ష్మణేన చ ।

భరతేనేవ కైకేయీ జీవపుత్రాస్తథా స్త్రియః ।

భవిష్యంతి సదానందాః పుత్రపౌత్రసమన్వితాః ॥ 131.109 ॥

శ్రుత్వా రామాయణమిదం దీర్ఘమాయుశ్చ విందతి ।

రామస్య విజయం చైవ సర్వమక్లిష్టకర్మణః ॥ 131.110 ॥

శృణోతి య ఇదం కావ్యమ్ ఆర్షం వాల్మీకినా కృతమ్ ।

శ్రద్ధధానో జితక్రోధః దుర్గాణ్యతితరత్యసౌ ॥ 131.111 ॥

సమాగమం ప్రవాసాంతే లభతే చాపి బాంధవైః ।

ప్రార్థితాంశ్చ వరాన్ సర్వాన్ ప్రాప్నుయాదిహ రాఘవాత్ ॥ 131.112 ॥

శ్రవణేన సురాస్పర్శే ప్రీయంతే సంప్రశృణ్వతామ్ ।

వినాయకాశ్చ శామ్యంతి గృహే తిష్ఠంతి యస్య వై ॥ 131.113 ॥

విజయేతి మహీం రాజా ప్రవాసీ స్వస్తిమాన్ వ్రజేత్ ।

స్త్రియో రజస్వలాశ్శ్రుత్వా పుత్రాన్ సూయురనుత్తమాన్ ॥ 131.114 ॥

పూజయంశ్చ పఠంశ్చేమమ్ ఇతిహాసం పురాతనమ్ ।

సర్వపాపాత్ ప్రముచ్యేత దీర్ఘమాయురవాఘ్నుయాత్ ॥ 131.115 ॥

ప్రణమ్య శిరసా నిత్యం శ్రోతవ్యం క్షత్రియైర్ద్విజాత్ ।

ఐశ్వర్యం పుత్రలాభశ్చ భవిష్యతి న సంశయః ॥ 131.116 ॥

రామాయణమిదం కృత్స్నం శృణ్వతః పఠతస్సదా ।

ప్రీయతే సతతం రామః సహి విష్ణుస్సనాతనః ॥ 131.117 ॥

ఆదిదేవో మహాబాహుః హరిర్నారాయణః ప్రభుః ।

సాక్షాద్రామో రఘుశ్రేష్ఠః శేషో లక్ష్మణ ఉచ్యతే ॥ 131.118 ॥

కుటుంబవృద్ధిం ధనధాన్యవృద్ధిం, స్త్రియశ్చ ముఖ్యాస్సృణుముత్తమం చ ।

శ్రుత్వా శుభం కావ్యమిదం మహార్థం, ప్రాప్నోతి సర్వాం భువి చార్థసిద్ధిమ్ ॥ 131.119 ॥

ఆయుష్యమారోగ్యకరం యశస్యం, సౌభ్రాతృకం బుద్ధికరం సుఖం చ ।
శ్రోతవ్యమేతన్నియమేన సద్భిః, ఆఖ్యానమోజస్కరమృద్ధికామైః ॥ 131.120 ॥

ఏవమేతత్పురావృత్తమ్ ఆఖ్యానం భద్రమస్తు వః ।
ప్రవ్యాహరత విస్రజ్జం బలం విష్ణోః ప్రవర్ధతామ్ ॥ 131.121 ॥

దేవాశ్చ సర్వే తుష్యంతి గ్రహణాచ్ఛవణాత్తథా ।
రామాయణస్య శ్రవణాత్ తుష్యంతి పితరస్తథా ॥ 131.122 ॥

భక్త్యా రామస్య యే చేమాం సంహితామృషిణా కృతామ్ ।
లేఖయంతీహ చ నరాః తేషాం వాసస్త్రివిష్టపే ॥ 131.123 ॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।
భో దశస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥
ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే
శ్రీరామపట్టాభిషేకో నామ ఏకత్రింశదుత్తరశతతమస్సర్గః

శ్రీరామస్తుతిః -

ఆపదామపహర్తారం దాతారం సర్వసంపదాం ।
లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమామ్యహమ్ ॥

ఫలశ్రుతిః -

కుటుంబవృద్ధిం ధనధాన్యవృద్ధిం, స్త్రియశ్చ ముఖ్యాస్సృఖముత్తమం చ ।
శ్రుత్వా శుభం కావ్యమిదం మహార్థం, ప్రాప్నోతి సర్వాం భువి చార్థసిద్ధిమ్ ॥
శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

అథ శ్రీనాసిష్ఠ మహారామాయణే వాల్మీకీయే ఉత్పత్తిప్రకరణే ఏకోనశతతమస్సర్గః

శ్రీ వసిష్ఠ ఉవాచ -

అథ వర్షసహస్రేణ, తాం పితామహ ఆయయౌ ।
దారుణం హి తపస్సిద్ధ్యై, విషాగ్నిరపి శీతలః ॥ 1 ॥
మనసైవ ప్రణమ్యైనం, సా తథైవ స్థితా సతీ ।
కో వరః క్షుచ్ఛమాయాఽలమ్, ఇతి చింతాన్వితాఽభవత్ ॥ 2 ॥
ఆస్మృతం ప్రార్థయిష్యేఽహం, వరమేకమిమం విభుం ।
అనాయసీ చాయసీ చ, స్యామహం జీవసూచికా ॥ 3 ॥
అస్యోక్త్యా ద్వివిధా సూచిః, భూత్వా లక్ష్మ్యా విశామ్యహం ।
ప్రాణినాం సహసర్వేషాం, హృదయం సురభిర్యథా ॥ 4 ॥

యథాభిమతమేతేన, గ్రసేయం సకలం జగత్ ।

క్రమేణ క్షుద్వినాశాయ, క్షుద్వినాశః పరం సుఖమ్ ॥ 5 ॥

ఇతి సంచింతయంతీం తామ్, ఉవాచ కమలాలయః ।

అన్యాయశ్శాస్త్రథా దృష్ట్వా, స్తనితాభ్రరవోపమమ్ ॥ 6 ॥

బ్రహ్మోవాచ -

పుత్రి కర్కటికే, రక్షః కులశైలాభ్రమాలికే ।

ఉత్తిష్ఠ త్వం తు తుష్టోఽస్మి, గృహాణాభిమతం వరం ॥ 7 ॥

కర్కట్యువాచ -

భగవన్ భూతభవ్యేశ, స్యామహం జీవసూచికా ।

అనాయసీ చాయసీ చ, విధేఽర్చయసి చేద్వరం ॥ 8 ॥

శ్రీ వసిష్ఠ ఉవాచ -

ఏవమస్త్వితి తాముక్త్వా, పునరాహ పితామహః ।

సూచికా సోపసర్గా త్వం, భవిష్యసి విషూచికా ॥ 9 ॥

సూక్ష్మయా మాయయా, సర్వలోకహింసాం కరిష్యసి ।

దుర్భోజనా దురారంభాః, మూర్ఖా దుఃస్థితయశ్చ యే ॥ 10 ॥

దుర్దేశవాసినో దుష్టాః, తేషాం హింసాం కరిష్యసి ।

ప్రవిశ్యాత్ హృదయం ప్రాణైః, పద్మస్త్రీహాది బాధనాత్ ॥ 11 ॥

వాతలేఖాత్మికా వ్యాధిః, భవిష్యసి విషూచికా ।

సగుణం విగుణం చైవ, జనమాసాదయిష్యసి ॥ 12 ॥

గుణాన్వితచికిత్సార్థం, మంత్రోఽయం తు మయోచ్యతే ।

బ్రహ్మోవాచ -

హిమాద్రేరుత్తరే పార్శ్వే, కర్కటి నామ రాక్షసీ ॥ 13 ॥

విషూచికా భిధానా సా, నామ్నాప్యన్యాయ బాధికా ।

తస్యాః మంత్రః ।

ఓం, హ్రీం, హ్రం, రీం, రాం, విష్ణు శక్తయే నమః (3 సార్లు)

ఓం, నమో భగవతి, విష్ణుశక్తిమేనాం.

ఓం, హర హర, నయ నయ, పచ పచ, మథ మథ,

ఉత్సాదయ ఉత్సాదయ, దూరే కురు స్వాహా.

హిమవంతం గచ్ఛ, జీవ, సః, సః, సః, చంద్రమండల గతోఽసి స్వాహా । (3 సార్లు)

ఇతి మంత్రీ మహామంత్రం, న్యస్య వామకరోదరే ।

మార్జయేదాతురాకారం, తేన హస్తేన సంయుతః ॥ 14 ॥

హిమశైలాభిముఖ్యేన, విద్రుతాం తాం విచింతయేత్ ।

కర్కటిం కర్కశాక్రందాం, మంత్రముద్గరమర్దితాం ॥ 15 ॥

ఆతురం చింతయేచ్ఛంద్రే, రసాయన హృదిస్థితం ।
అజరామరణం యుక్తం, ముక్తం సర్వాధివిభ్రమైః ॥ 16 ॥

సాధకో హి శుచిర్భూత్వా, స్వాచాంతస్సుసమాహితః ।
క్రమేణానేన సకలాం, ప్రోచ్ఛినత్తి విషూచికామ్ ॥ 17 ॥

ఇతి గగనగతః, త్రిలోకనాథః, గగనగసిద్ధగృహీత,సిద్ధమంత్రః ।
గతః, ఉపగతశక్రవంద్యమానః, నిజపురమ్, అక్షయమ్, ఆయమ్, ఉజ్జ్వలశ్రీః ॥ 18 ॥

**ఇత్యార్షే శ్రీవాసిష్ఠమహారామాయణే వాల్మీకీయే ఉత్పత్తిప్రకరణే
విషూచికామంత్రకథనం నామ ఏకోనసప్తతితమస్సర్గః**

అథ క్షమాప్తార్థనా - యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్ - కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా
బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేః స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై
నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్ - శ్రీయః కాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

